

i Kredsen, thi efter Valgloven har Enhver Lov til at optræde som Interpellant uden Hensyn til, om han er Vælger i Kredsen eller ikke. Der næst klages der jo over, at der er anvist 5 Kommuner Lokale for sig selv, at det var Lokaler, som ellers ikke forhen vare brugte dertil, og at disse Kommuner netop vare de Kommuner hvor Valgtrykket havde fundet Sted, og endvidere siges der, at en Del af Valgbestyrelsens Medlemmer forgjæves gjorde Indsigelser mod en saadan Fordeling. Jeg tror, at en saadan Fordeling kan have havt megen Indflydelse paa Afstemningen. Som bemærket, var der 172 Stemmers Forskjel mellem Kandidaterne ved den navnlig Afstemning, men man skal huske paa, at Feldthusen var valgt ved Kaaringen; altsaa maatte det jo antages, at de 172 Stemmer ere komne tilstede efter Kaaringen. Vel er det saa i Kjøbstæderne, at man henter Vælgere hele Liden under Valget, uagtet de ikke have været tilstede under selve Forhandlingen, men det er ikke antageligt, at der i en saa lille By som Skjelskør skulde kunne tilveiebringes 172 Stemmer i Løbet af Afstemningstiden. I Sorø, navnlig under det sidste Valg, har jeg selv hørt af vedkommende Vælgere egen Mund, hvorledes de have stemt paa mig under Kaaringen, men da det kom til skriftlig Afstemning, stemte de paa min Modkandidat eller gik deres Vej, fordi de erklærede, at de vare under et saadant Tryk, at de ikke turde give mig deres Stemme, naar det blev vitterligt for de Paagjældende. Dette kan jeg føre Bevis for fra min egen Valgkreds, og der har ikke der fundet Noget af den Agitation Sted, som her skildres. Derfor siger jeg, at det har meget at betyde, især hvor Valgsvøben svinges med den Styrke, som stes er i Sorø Amts 4de Valgkreds, hvorledes det lokale Afstemning indrettes. Jeg mener, at det er et Punkt, som giver denne Klage langt større Vægt, end den ellers vilde have. Jeg gaar nemlig ud fra, at, hvad Feldthusen har anført i sin Klage over Kommunernes Fordeling under den navnlig Afstemning, er Sandhed. Jeg tror ikke om denne Mand, som de fleste her i Thinget kjende personlig fra den Tid, han havde Sæde her, at han vilde anføre noget faktisk Urigtigt i denne Retning. — Derestser er der jo et andet Punkt med Hensyn til selve Valghandlingen, hvorover der ankes i Klagen, det er Udnævnelsen af Listeførerne, idet der siges, at med Hensyn til Skjelskør By har Valgbestyrelsens Formand alene udnævnt og bekliftet Listeførerne. Det er muligt, at han har Ret dertil; jeg antager ikke, at den paagjældende Paragraf i Valgloven egentlig forbyder ham det. Der staar i § 40: „Ved hver Valgliste tilforordnes derhos en af de tilstede-værende Vælgere“ — Hvem der skal tilforordne dem, er ikke udtrykkelig anført i Valgloven. Jeg skal ikke afgjøre, om der er nogen fast Praxis i denne Henseende, men det forekommer mig be-

synderligt, at, naar Valgbestyrelsen i Skjelskør udnævner Listeførerne ved alle de øvrige Valgborde, at den saa ikke skulde have Ret til at gjøre det ogsaa i Skjelskør Kommune, og i Skjelskør er der ogsaa Benstemænd, i det Mindste er der afgivet nogle Benstemmer for Feldthusen. Dette var nu med Hensyn til selve Valghandlingen. — De øvrige Punkter, hvorpaa Klagen støtter sig, rettes jo mod det Valgtryk, der er gaaet forud for selve Valghandlingen. Det er jo vistnok en stor Del af Thinget bekendt, at den Skrivelse fra Basnæs Godsforntor, som er indført i Klagen, er udgaaet en Tid før Valget. Det har jo været almindelig berettet i Aviserne. Jeg tror ikke, der paa noget andet Sted er brugt en saadan Fremgangsmaade; jeg tror ikke, at nogen anden Gods-eier har sendt Cirkulære ud, hvori han har opfordret Godsets Undergivne eller Skyldnere til at stemme paa en bestemt Kandidat og at besvare dette Spørgsmaal inden en given Tid. Det er efter min Mening det Samme som bestemt at forlange af de paagjældende Personer at de skante deres Stemme til den nævnte Kandidat. Jeg tror, at det Valgtryk, som denne Skrivelse indeholde, kan have været stor Betydning med Hensyn til Afstemningen i Tjæreby Sogn. Lægges man nu hertil, hvad der er gjort under Espe i Boeslunde Sogn, og hvad der ellers er stet i hele den Kreds af Herregaarde, der omkranses Skjelskør, har dette rimeligvis frembragt en saadan Intimidation og Forstrækkelse hos afhængige Vælgere, at det har været meget let paa den Maade at skaffe den valgte Kandidat de 172 Stemmer, som han manglede ved Kaaringen. Det hele System er sat populært i Stil ved den Samtale, som her berettes i Klagen mellem Godsforvalter Ettru og nogle Husmænd. Han sagde: Gjælder det om min Dverbevisning og min Formue, saa giver jeg Slip paa Dverbevisningen og frelser min Formue. Det er den Regel, han opstiller for Husmændene paa Espe Gods, og atter jo det Grundlag, hvorpaa hele Valgagitationens Realitet fra Godseiernes Side beror, nemlig at de paagjældende Vælgere skulle lægge Dverbevisningen af deres Sind og tænke paa det daglige Brød, og det er efter min Opfattelse ikke Andet end en ny Art Hoveri, som Godseiere søge at skabe ved den umaadelige Valgtvang, de nu have viist i Sorø Amt. Der skal efter den Lære, Hr. Ettrup opstiller, underforstaas ved deres Leiekontrakter, at Afstemning er en Opsigelsesgrund; det kjender man ellers ikke, og det staar ikke i Leiekontrakterne. Jeg er vis paa, at, hvor stivt end Godsherstabet paa Basnæs kan være, staar det ikke i en eneste Leiekontrakt, at, naar man ikke stemmer paa Herstabet Valgtanditat, skal man have sin Leieret forbrudt; men det er det, Hr. Ettrup underforstaar for Basnæs Gods Vedkommende, og det, som alle Godseiere i Sorø Amts 3die Valgkreds underforstaar, naar de lægge dette uhyre